

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Indráčkem v právní věci

žalobce: **S. A.**
státní příslušnost Ázerbájdžánská republika
t. č. pobytem v Pobytovém středisku Havířov, Na Kopci 5, 735 64
Havířov – Dolní Suchá

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7
o žalobě proti rozhodnutí ze dne 7. 5. 2021 č. j. OAM-428/ZA-ZA11-ZA05-2020, o udělení
mezinárodní ochrany

takto:

- I. Žaloba **se zamítá.**
- II. Žádný z účastníků **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Česká republika **nemá** právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Shodu s prvopisem potvrzuje

1. Rozhodnutím ze dne 7. 5. 2021 č. j. OAM-428/ZA-ZA11-ZA05-2020 žalované Ministerstvo vnitra České republiky rozhodlo o neudělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“). V průběhu správního řízení vzal žalovaný za objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany je obava z uvěznění, protože se zúčastnil sezení v čajovně s členy opozice. Tento důvod podle názoru žalovaného však nebylo možno podřadit pod důvody taxativně vymezené v ust. § 12 písm. a), b) zákona o azylu, a jelikož žalovaný neshledal ani důvody pro udělení mezinárodní ochrany žalobci podle ust. § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona o azylu, rozhodl tak, že se mezinárodní ochrana žalobci neuděluje.
2. Žalobce proti uvedenému rozhodnutí podal včasnou žalobu, ve které žalovanému vytýkal porušení zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“) v ust. § 3, § 2 odst. 4 a § 50 odst. 3 a 4. Současně žalovanému vytýkal porušení ust. § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť má za to, že splňuje zákonné podmínky pro udělení azylu a § 14a téhož zákona, neboť v případě návratu do země původu mu hrozí nebezpečí vážné újmy. Žalovaný též porušil ust. § 22 odst. 1 zákona o azylu, neboť bylo porušeno jeho právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Žalobce uvedl, že hovoří tureckým nebo ázerbájdžánským jazykem, avšak celé správní řízení bylo vedeno v ruském jazyce. V případě návratu do vlasti mu hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, čímž byl napadeným rozhodnutím zároveň porušen článek 3 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Žalobce dále opakoval údaje, které uváděl v průběhu správního řízení. Od roku 2016 pracoval jako zástupce ředitele stavební firmy, vedl rozpočet a bylo na něm požadováno, aby podepisoval dokumenty, ve kterých byly pozměněny údaje v rozpočtu. S tímto postupem nesouhlasil a dostal se tak do konfliktu s ředitelem firmy, ze které nakonec z tohoto důvodu odešel. Posléze začal provozovat vlastní obchod s potravinami, avšak státní orgány mu dělaly problémy a požadovaly úplatky, na které neměl. Poté po něm začali vyvíjet nátlak prostřednictvím dobročinných fondů, skrze které vymáhali peníze. Žalobce se obrátil na policii, ta však místo pomoci za ním přijela a začala mu vyhrožovat a vulgárně jej napadat a následně jej obvinili z urážek prezidenta Ázerbájdžánu, kvůli čemuž byl zadržen na 15 dnů. V lednu 2019 se sešel v čajovně s lidmi z organizace Muxalifet, jejíž lidé se měli účastnit protivládní demonstrace. V čajovně došlo k policejní razii a všichni včetně žalobce byli zatčeni. Žalobce byl zadržen na 30 dnů; v několika případech však padl 6 letý trest. Po zadržení byl slovně i fyzicky napadán a rozsudek o této věci zůstal v Německu, kde žalobce poprvé požádal o mezinárodní ochranu, kterou se mu ovšem nepodařilo získat. Protože se dozvěděl, že se chystá opětovné zatýkání, velmi se bál, nejen o sebe, ale i o celou rodinu a rozhodl se využít nabídky kamaráda, který mu přislíbil vyřízení víz. Během čekání na víza se skrýval a neopouštěl svou čtvrt. Žalobce se domnívá, že tak naplnil podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a), b) zákona o azylu, nesouhlasí s tvrzením žalovaného, že mu v případě návratu nehrozí nebezpečí vážné újmy, neboť takové tvrzení neobstojí v žádné zprávě o zemi původu žalobce. Má proto za to, že žalovaný nedostatečně zjistil skutkový stav věci, když si neopatřil dostatek informací o zemi původu, které by se měly týkat nejenom obecné situace v této zemi, ale také umožnit i individuální posouzení osobní situace žadatele. Za nedostatečné považuje žalobce i informace týkající se situace neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu po návratu do vlasti a poukázal na konkrétní případy, kdy ázerbájdžánské úřady v případě navrátilců

omezovaly jejich práva a svobody. Závěrem své žaloby žalobce dodal, že i seznámení s podklady pro vydání rozhodnutí bylo tlumočeno rovněž do jazyka ruského, kterému dostatečně nerozumí. Z uvedených důvodů navrhoval, aby napadené rozhodnutí žalovaného bylo zrušeno a věc mu byla vrácena k dalšímu řízení.

3. Žalovaný navrhoval zamítnutí žaloby jako nedůvodné.
4. Krajský soud provedl důkaz napadeným rozhodnutím žalovaného ze dne 7. 5. 2021 č. j. OAM-428/ZA-ZA11-ZA05-2020 a připojeným správním spisem žalovaného téhož čísla jednacího a poté dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Při řízení o žalobě žalobce vycházel přitom krajský soud z ust. § 65 a následujících zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) a ze skutkového a právního stavu, který tu byl dán v době rozhodování žalovaného, přičemž napadené rozhodnutí přezkoumal v mezích žalobních bodů (ust. § 75 odst. 1 a 2 s.ř.s.).
5. Z hlediska skutkových zjištění vyplývajících z připojeného správního spisu žalovaného vzal v daném případě krajský soud za prokázáno, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 16. 7. 2020. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že je státním příslušníkem Ázerbájdžánské republiky, je muslimského vyznání a není členem žádné politické strany ani politické skupiny. Dohovoří se turecky a ázerbájdžánsky a na pohovor preferuje ázerbájdžánštinu. Ze země původu odcestoval 26. 7. 2019, kdy odletěl s rodinou do Budapešti a dále pokračovali autobusem do Prahy a následně do Dortmundu. Dne 16. 7. 2020 byli transferováni z Německa do České republiky. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl problémy s ázerbájdžánskou policií s tím, že o tom bližší informace sdělí při pohovoru. Dne 25. 9. 2020 podepsal žalobce prohlášení o jazyce, kde je uvedeno, že žádá, aby řízení o udělení mezinárodní ochrany bylo s ním vedeno v jazyce ruském příp. v jazyce ázerbájdžánském nebo tureckém. Pohovor k žádosti o udělení mezinárodní ochrany byl s žalobcem uskutečněn dne 25. 9. 2020. Z protokolu o tomto pohovoru vyplývá, že byl proveden v jazyce ruském na žádost žalobce za přítomnosti tlumočnice ruského jazyka. Žalobce při něm uvedl své problémy, které měl s ředitelem stavební firmy a které se vyhroutily v roce 2018, kdy po něm ředitel vyžadoval opětovně podepsání dokumentů s upravenými náklady při výstavbě mateřské školky. Poté, kdy podal v této firmě výpověď, začal provozovat obchod s potravinami. Následně mu začal dělat problémy muž z daňového úřadu, který byl blízký kamarád ředitele bývalé firmy. Žalobci na úřadě vždy vypomohl jeho známý, a to na něj začali vytvářet tlak přes dobročinný fond, který po něm vyžadoval peníze. Tuto skutečnost žalobce hlásil na policii a také napsal dopisy manželce prezidenta Ázerbájdžánu. Následně k němu přijelo šest policistů, kteří jej osočili, že uráží prezidenta. Žalobce se s nimi hádal a na to byl 15 dní zadržen. Dále popsal situaci, kdy seděl v čajovně s lidmi z organizace Muxalifet. Lidé z této organizace se měli zúčastnit demonstrace, avšak policie proti nim zasáhla a žalobce byl na to 30 dní zavřený ve vězení. Následně po propuštění se dozvěděl, že ostatní, kteří s ním v čajovně seděli, byli zavřeni na šest měsíců a dvěma účastníkům dali trest šest let. Žalobce se poté dozvěděl od kamaráda, který má známého na ministerstvu, že se připravuje uvěznění všech, kteří se v čajovně setkali. Proto využil nabídky kamaráda, který mu pomohl s vyřízením víz. Důvodem, proč byl na 30 dní zavřen, mělo být to, že urážel policisty; po 30 dnech mu tam řekli, že pokud se s lidmi z Muxalifetu ještě jednou dá dohromady, bude mít problémy. Žalobce k tomu dál uvedl, že s těmito lidmi spojen není, pouze s nimi pije čaj a byl následně soudem propuštěn. Toto zadržení na 30 dní nemělo žádnou souvislost s jeho předchozími problémy způsobenými osobou ředitele, ale

souviselo s tím, že se policisté snažili zabránit účasti na mítinku. Žalobce poté ukončil podnikání a živil se díky pozemkům s ovocem. Po propuštění z vězení ve vlasti pobýval ještě 5 měsíců, v tomto období žádné problémy neměl, přesto se bál, že jej zavraždí. Při opouštění Ázerbájdžánu prošel bez potíží pasovou kontrolou. Závěrem pohovoru uvedl, že v případě návratu do Ázerbájdžánu se obává toho, že by jej zavraždili. Od odchodu z vlasti je v kontaktu pouze se svojí matkou a svými nejbližšími, kteří tam žádné problémy nemají, jen u jeho nejbližších se okrskář vyptával, kde jsou asi 2 až 3 měsíce poté, kdy odjeli. Na otázku, zda chce využít svého práva na zpětné přetlumočení protokolu o pohovoru, žalobce odpověděl: „Ne, nechci. Věřím vám“. Součástí správního spisu jsou informace o zemi původu žalobce, a to Zpráva Ministerstva zahraničních věcí USA ze dne 11. 3. 2020 o dodržování lidských práv v Ázerbájdžánu za rok 2019, Informace Odboru azylové a migrační politiky Ministerstva vnitra ČR ze dne 25. 5. 2020 o bezpečnostní a politické situaci v Ázerbájdžánu, Informace téhož odboru ze dne 24. 11. 2020 o Náhorním Karabachu a Zpráva Mezinárodní organizace pro migraci (IOM) 2019, nazvaná „Údaje o zemi – Ázerbájdžán“. Dne 24. 2. 2021 byl žalobce seznámen s podklady rozhodnutí ve věci jeho žádosti o udělení mezinárodní ochrany. Podle protokolu o tomto seznámení bylo tlumočeno do ruského jazyka a žalobce při něm uvedl, že byl ve vlasti dvakrát trestně stíhán a že dokumenty o tom zůstaly v Německu u advokáta. Byli nečekaně převezeni do České republiky, a proto žádá, aby žalovaný tohoto advokáta kontaktoval, neboť se jim nepodařilo s ním spojit. Psali mu SMS, písemně ho nevyzvali; on však vůbec nereagoval.

6. Podle ust. § 2 odst. 4 zákona o azylu se pronásledováním rozumí závažné porušení lidských práv, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání anebo jednání, která ve svém souběhu dosahují intenzity pronásledování, pokud jsou prováděna, podporována nebo trpěna původci pronásledování.
7. Podle ust. § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že cizinec
 - a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo
 - b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, pohlaví, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, ve státě jeho posledního trvalého bydliště.
8. Podle ust. § 14a odst. 1 zákona o azylu se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odst. 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochranu státu, jehož je státním občanem nebo svého posledního trvalého bydliště.
9. Podle odst. 2 téhož ustanovení se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje
 - a) uložení nebo vykonání trestu smrti,
 - b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu,

c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo

d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.

10. Podle ust. § 22 odst. 1 věty první zákona o azylu, účastník řízení ve věci mezinárodní ochrany má právo jednat v mateřském jazyce nebo v jazyce, ve kterém je schopen se domluvit. Podle odst. 2 téhož ustanovení ministerstvo účastníkům řízení ve věci mezinárodní ochrany poskytne bezplatně tlumočníka na úkony, ke kterým byl ministerstvem předvolán nebo vyzván. Podle odst. 3 citovaného ustanovení účastník řízení je oprávněn přizvat si na své náklady tlumočníka podle své volby.
11. Žalobce žalovanému vytýkal porušení ust. § 22 odst. 1 zákona o azylu, podle něhož měl právo jednat v mateřském jazyce anebo v jazyce, ve kterém je schopen se dorozumět. Přestože v průběhu správního řízení uvedl, že hovoří tureckým nebo ázerbájdžánským jazykem, bylo celé řízení vedeno v jazyce ruském. Žalobce přitom netvrdí, že by si s tlumočnicí absolutně nerozuměl, avšak v přepisu pohovoru se objevují nepřesnosti způsobené tlumočením a jeho vyjadřovací schopnosti v ruském jazyce jsou značně omezeny. V důsledku těchto nedorozumění podle něj nebyl zjištěn řádně skutkový stav ze strany žalovaného. Z obsahu správního spisu ovšem vyplynulo, že žalobce sice v rámci poskytnutí údajů žádosti o mezinárodní ochranu uvedl, že se dohovory turecky a ázerbájdžánsky a že preferuje u pohovoru ázerbájdžánštinu, nicméně dne 25. 9. 2020 podepsal za přítomnosti tlumočnice a pracovníka žalovaného správního orgánu prohlášení o jazyce, podle kterého žádá, aby řízení bylo s ním vedeno v jazyce ruském, příp. ázerbájdžánském či tureckém. Podle protokolu o pohovoru konaném dne 25. 9. 2020 žalobce s tlumočením do ruského jazyka souhlasil, neuvedl proti tomu žádné námitky a závěrem pohovoru uvedl, že nevyužívá práva na přetlumočení protokolu o pohovoru za účelem kontroly a dodal „věřím vám“. Stejně tak i při seznámení s podklady rozhodnutí ve věci mezinárodní ochrany dne 24. 2. 2021 nevzneshl jedinou námitku proti tlumočení do ruského jazyka. K nařízenému jednání krajského soudu dne 30. 9. 2021 se žalobce nedostavil (dostavil se téhož dne v souvislosti s nařízeným jednáním ve věci žaloby jeho manželky s tím, že si hodinu jednání spletl) a nijak tedy nekonkretizoval, v čem došlo při tlumočení k pochybením. Z uvedených důvodů hodnotí proto krajský soud tuto žalobní námitku jako nedůvodnou.
12. V úvodu své žaloby namítal žalobce porušení ust. § 12 písm. b) zákona o azylu; v textu žaloby pak uvedl, že se domnívá, že naplnil podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu z důvodu uplatňování politických práv a svobod, resp. v jeho případě kvůli názorům jemu připisovaným. Při poskytnutí údajů k žádosti o mezinárodní ochranu žalobce výslovně uvedl, že není členem žádné politické strany ani politické skupiny. Měl v zemi původu problémy odvislé od jejich státní politiky, konkrétně problémy s ázerbájdžánskou policií. V rámci pohovoru k důvodům žádosti o mezinárodní ochranu pak uvedl své problémy, které se odehrály v roce 2018 a vyústily v jeho odchodu ze zaměstnání, kdy odmítl podepisovat dokumenty s pozměněnými údaji v rozpočtu u zakázky na stavbu nové mateřské školky. Poté provozoval obchod s potravinami a bylo na něm požadováno, aby zaplatil poplatek do fondu prezidenta a chodily k němu daňové kontroly. V této souvislosti se pak dostal do konfliktu s okrskovým policistou, kdy byl napaden a po potyčce 15 dnů držen za urážky prezidenta. V lednu 2019 došlo v souvislosti

s jeho návštěvou čajovny, kde seděl s dvěma kamarády a dalšími osobami, které byly aktivními oponenty, k tomu, že je policie preventivně zadržela včetně žalobce, jelikož v ten den se měla konat demonstrace. Žalobce byl přitom zadržen 30 dní a po propuštění z vazby se obával, že by mohl být odsouzen k dlouhému trestu odnětí svobody, jelikož někteří účastníci setkání v čajovně k dlouhým trestům odnětí svobody odsouzeni byli. Proto v červenci 2019 z vlasti odcestoval. Z takto prezentovaných důvodů žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany rozhodně nelze dovodit, že byl pronásledován za uplatňování politických práv a svobod ve smyslu ust. § 12 písm. a) zákona o azylu. Uvedené důvody dle názoru krajského soudu nelze ani podřadit pod ust. § 12 písm. b) téhož zákona, tedy že by žalobce měl odůvodněný strach z pronásledování z důvodů taxativně v tomto ustanovení vymezených. Pakliže byl žalobce v rámci policejního zásahu zadržen v lednu 2019 na dobu 30 dní, shoduje se krajský soud s názorem žalovaného v tom, že žalobce nebyl členem opozice, žalobce k této opozici nepatřil a její názory neprojevoval. Následně byl odsouzen toliko na dobu 30 dní, kdy oficiálním důvodem byly jeho výhrůžky a nadávky zasahujícím policistům, což mělo vliv na jednání soudce, který jej při propuštění varoval, aby se od lidí z opozice držel dále a v budoucnu se s nimi nesetkával. Po propuštění žalobce pobýval ještě v Ázerbájdžánu po dobu 5 měsíců a následně bez problémů vycestoval. Žalobní námitka ohledně porušení ust. § 12 písm. b) zákona o azylu je tedy rovněž nedůvodná. Krajský soud dodává, že obavy z žalobcova uvěznění v případě jeho návratu rozhodně nelze dovodit z tvrzení, že zastával určité politické názory, či že by mu tyto názory byly připisovány jenom proto, že byl policisty spatřen v čajovně s opozičními aktivisty a později zatčen.

13. Podle žalobce žalovaný nedostatečně posoudil v jeho případě možnost uložení doplňkové ochrany ve smyslu ust. § 14a z důvodů hrozby vážné újmy podle odst. 2 písm. b) téhož ustanovení. Způsobení vážné újmy zdůvodňoval žalobce obavou z uvěznění, protože uvězněn byl již proto, že byl spatřen v čajovně s lidmi z opozice. Podle citovaného zákonného ustanovení lze doplňkovou ochranu udělit v případě nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu. Jak již bylo shora ovšem rozvedeno, v případě žalobce nebyly shledány důvody svědčící pro reálnost jeho obav z uvěznění po návratu do země původu, a to už proto, že k žádné politické opozici nenáležel či že by mu tato příslušnost byla přičítána. Nebyla-li prokázána hrozba pronásledování či vážné újmy, neměl žalovaný důvod věc posuzovat podle pravidla „v případě pochybností ve prospěch žadatele o mezinárodní ochranu“ ve smyslu žalobcem poukazovaného rozsudku Nejvyššího správního soudu ze dne 24. 2. 2004 č. j. 6 Azs 50/2003-89 či č. j. 5 Azs 12/2012-47. Z obsahu správního spisu krajský soud dovodil, že žalobcova žádost o udělení mezinárodní ochrany byla žalovaným řádně posouzena na základě jím poskytnutých údajů a shromážděných informací o zemi jeho původu v Ázerbájdžánu, které jsou zcela dostatečné a aktuální. Na závěru, že ve správním řízení nebylo prokázáno, že by žalobci hrozila vážná újma či pronásledování, nemůže nic změnit odkaz žalobce na zprávu Human Freedom Index poukazující na neutěšený stav jednotlivých lidskoprávních oblastí.
14. Krajský soud nemůže přisvědčit ani žalobním námitkám týkajícím se údajného porušení jednotlivých ustanovení správního řádu. Tato údajná porušení byla uvedena v žalobě toliko obecně bez jakékoliv další konkretizace, a tedy nepřezkoumatelným způsobem. Nicméně k tomu krajský soud dodává, že z obsahu správního spisu žádná porušení správního řádu nevyplývala; žalovaný si pro své rozhodnutí opatřil dostatek zjištění a

skutečností, jednak podáním základních údajů k žádosti o mezinárodní ochranu a podrobně provedeným pohovorem s žalobcem k této žádosti včetně potřebných informací o zemi původu žalobce a na tato zjištění učinil příslušné právní závěry.

15. Se zřetelem k výše uvedenému krajský soud žalobu žalobce jako nedůvodnou v souladu s ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
16. Žádnému z účastníků nepřiznal soud právo na náhradu nákladů řízení, neboť žalobce v tomto řízení úspěch neměl a žalovaný se tohoto práva výslovně vzdal (ust. § 60 odst. 1 s.ř.s.).
17. České republice nebylo přiznáno právo na náhradu nákladů řízení, neboť tyto náklady vznikly na tlumočném, které ze zákona hradí stát (ust. § 36 odst. 2 s.ř.s.).

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od jeho doručení k Nejvyššímu správnímu soudu.

Podmínkou řízení o kasační stížnosti je povinné zastoupení stěžovatele advokátem, pokud stěžovatel nebo jeho zástupce nemá vysokoškolské právnické vzdělání.

Ostrava 30.09.2021

JUDr. Petr Indráček
samosoudce